

Citacions *bibliogràfiques*

La citació bibliogràfica remet el lector d'un document a la font o a l'obra d'on s'han extret les idees o els textos que s'hi citen o esmenten.

Remissions a la mateixa obra

Es fan dins el text (entre parèntesis) i s'usen abreviatures com *v. o veg.* (*vegeu*) o *cf.* (*confronteu*) seguides de la indicació del lloc de remissió (*p. o pàg.*, *pàgina*; *cap.*, *capítol*; *§*, *paràgraf* o *epígraf*, etc.).

La dependència en el consum d'alcohol (v. § 7)...

Remissions, a altres obres, incloses en una llista de referències bibliogràfiques

Aquestes citacions es fan en el text: o bé amb la citació entre parèntesis, o bé amb una crida (superíndex o número volat) que remet a citacions situades al final de la pàgina, del capítol o de l'obra. En els dos casos són citacions abreujades de les que hi ha en la llista de referències bibliogràfiques, que contenen tota la informació. Aquestes citacions, per la seva simplicitat, són recomanables per a obres d'una certa llargada.

Segons aquesta opinió (TWY-CROSS i LACK, 1987, § 3), l'halitosi...

La comunicació en àmbits especialitzats es veu afavorida pels "sistemes d'informació"^{5,6}...

5. WYATT, 1994, VI, 1682-1688; SMITH, 1992, 1242.

6. [...]

Remissions, a altres obres, no incloses en una llista de referències bibliogràfiques

Aquestes citacions es fan amb una crida en el text (superíndex o número volat) que remet a una referència bibliogràfica completa, no inclosa en una llista bibliogràfica, situada al final de la pàgina, del capítol o del document, seguint l'ordre d'aparició en el text. Les citacions successives d'una mateixa obra es redueixen al cognom i nom de l'autor i a les abreviatures llatines *op. cit.* (*opere citato*, "en l'obra citada"); *ibid.* (*ibidem*, "en la mateixa obra citada"), o *loc. cit.* (*loco citato*, "en el mateix lloc citat"). També es poden escriure amb el títol escurçat i la localització de la citació en l'obra de referència.

1. ROZMAN, C. *Medicina interna*. 13a ed. Barcelona: Doyma, 1997.

2. VALLS, M. *Envel·liment i serveis socials*. Barcelona: Pòrtic; Institut de Treball Social i Serveis Socials, 1991.

3. ROZMAN, C. *op. cit.*, 120-122.

o bé: 3. ROZMAN, C. *Medicina...*, 120-122.

Com a observacions generals, cal saber que les citacions de fora del text s'escriuen amb un cos més petit. Pel que fa a la llengua de les citacions, cal transcriure les dades en català si estan escrites en un alfabet diferent i escriure sempre, si es pot, en català els topònims, les abreviacions i les altres dades i comentaris sobre l'obra.

Aquesta fitxa tracta dels diferents aspectes que cal tenir en compte per representar gràficament i homogèniament les referències bibliogràfiques. Recull dues maneres de fer-les.

Citacions *bibliogràfiques*

D'una banda, hi ha els criteris més utilitzats en l'àmbit general de la llengua, que provenen de la normativa internacional ISO 690, adoptats pel Centre de Terminologia per a la Llengua Catalana TERMCAT.

De l'altra, hi ha les recomanacions de Vancouver, que s'usen, principalment, en les publicacions de caràcter biomèdic. Aquestes recomanacions les van establir en aquesta ciutat canadenca, l'any 1978, un grup d'editors d'algunes de les revistes biomèdiques més importants, que van constituir després el Comitè Internacional d'Editors de Revistes Mèdiques, amb la intenció d'uniformar els requisits tècnics per als manuscrits que havien de ser enviats a les revistes d'àmbit internacional.

Bibliografia

- BADIA, J.; BRUGAROLAS, N.; TORNÉ, R.; FARGAS, X. *El llibre de la llengua catalana: per a escriure correctament en català*. Barcelona: Castellnou Edicions, 1997.
- GIBALDI, J.; ACHTERT, W. S. *MLA Handbook for Writers of Research Papers*. Nova York: The Modern Language Association of America, 1988.
- INTERNATIONAL COMMITTEE OF MEDICAL JOURNAL EDITORS. "Uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals". *British Medical Journal*. Vol. 302, (9 feb. 1991); p. 338-341.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, J. *Diccionario de la tipografía y el libro*. 3a ed. Madrid: Paraninfo, 1992.
- MODERN LANGUAGE ASSOCIATION OF AMERICA. *The MLA style sheet*. 2a ed. rev. Nova York, 1971.
- ORGANISATION INTERNATIONALE DE NORMALISATION. *ISO 690: documentation; références bibliographiques; contenu, forme et structure*. 10a ed. [Ginebra], 1987.
- PULIDO, M. "Declaraciones adicionales del Comité Internacional de Directores Médicos (Grupo de Vancouver)". *Medicina Clínica* [Barcelona] (1994), núm. 102; p. 546-549.
- TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. SERVEI DE DOCUMENTACIÓ. "Criteris per a la presentació de bibliografia". Barcelona, 1995.
- UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA. GABINET DE LLENGUA CATALANA. *Les referències bibliogràfiques i les citacions bibliogràfiques, les notes i els índexs*. Bellaterra, 1994.
- UNIVERSITAT POMPEU FABRA. *Llibre d'estil de la Universitat Pompeu Fabra*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra, 1996.

Citacions bibliogràfiques

Resum

Citació bibliogràfica: Remet al lector d'un document a la font o a l'obra d'on s'han extret les idees o els textos que s'hi citen o esmenten. En l'àmbit de la sanitat, hi ha dues maneres de citar referències bibliogràfiques:

- **Criteris ISO:** usats en l'àmbit general de la llengua.
- **Recomanacions Vancouver:** utilitzades principalment en publicacions biomèdiques.

Libres i altres monografies

ISO

AUTOR(S). *Títol: subtítol*. Vol. número (*si escau*). Número (*si no és la primera*) d'ed. Ciutat de publicació: Editorial, any de publicació; p. primera pàgina-darrera pàgina. Nombre de vol. (Col·lecció; número dins la col·lecció; sèrie o altres subclassificacions, número) [altres dades i comentaris]
ISBN (*opcional*)

MESTRES, J. M.; COSTA, J.; OLIVA, M. [et al.]. *Manual d'estil: la redacció i l'edició de textos*. Barcelona: Eumo Editorial; Universitat de Barcelona; Universitat Pompeu Fabra; Associació de Mestres Rosa Sensat, 1995. [índex analític a cura de Teresa Gil i Elisabet Gibert]

GENERALITAT DE CATALUNYA; GENERALITAT VALENCIANA; GOVERN D'ANDORRA; GOVERN BALEAR. *Classificació internacional de malalties, 9a revisió, modificació clínica (CIM-9-MC)*. Vol. 2. 2a ed. Barcelona, 1993. ISBN 84-393-2353-0

Vancouver

Autor(s). Títol: subtítol. Vol. número (*si escau*). Número (*si no és la primera*) d'ed. Ciutat de publicació: Editorial, any de publicació; p. primera pàgina-darrera pàgina. Nombre de vol. (Col·lecció; número dins la col·lecció; sèrie o altres subclassificacions, número). Altres dades i comentaris.

Mestres JM, Costa J, Oliva M, Fité R. Manual d'estil: la redacció i l'edició de textos. Barcelona: Eumo Editorial; Universitat de Barcelona; Universitat Pompeu Fabra; Associació de Mestres Rosa Sensat, 1995. Índex analític a cura de Teresa Gil i Elisabet Gibert.

Generalitat de Catalunya, Generalitat Valenciana, Govern d'Andorra, Govern Balear. Classificació internacional de malalties, 9a revisió, modificació clínica (CIM-9-MC). Vol. 2. 2a ed. Barcelona, 1993.

Publicacions periòdiques

ISO

AUTOR(S). "Títol de l'article". *Nom de la publicació periòdica* [Ciutat de publicació] Vol. número, (data), número de la publicació; p. primera pàgina-darrera pàgina. [altres dades i comentaris]
ISSN (*opcional*)

BARROT, J.; CUBÍ, R.; MARQUÈS, A. [et al.]. "L'èxtasi: un nou desafiament per a l'atenció primària de salut". *Butlletí d'Informació Farmacoterapèutica de la Regió Sanitària Girona*[Girona] (febrer de 1995), núm. 16; p. 1-5. ISSN 1135-1160

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE SANITAT I SEGURETAT SOCIAL. SERVEI D'INFORMACIÓ I ESTUDIS. "La mortalitat per sida a Catalunya, 1984-1993". *Butlletí Epidemiològic de Catalunya* [Barcelona] Vol. XVI, núm. 4; p. 49-52.

Vancouver

Autor(s). Títol de l'article [comentari]. Publicació periòdica (*amb el títol abreujat, segons l'Índex Medicus o l'ISSN, si escau*) data; volum (número suplement part): pàgina inicial-pàgina final.

Barrot J, Cubí R, Marquès A, Puig J, Pujiula M, Quesada M. L'èxtasi: un nou desafiament per a l'atenció primària de salut. Butll inf farmacoter Reg Sanit Girona 1996; (16): 1-5.

Generalitat de Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social. Servei d'Informació i Estudis. La mortalitat per sida a Catalunya, 1984-1993. Butlletí Epidemiològic de Catalunya; XVI (4): 49-52.

Citacions *bibliogràfiques*

Elements de la citació bibliogràfica de llibres i altres monografies segons la normativa ISO

AUTOR(S). *Títol: subtítol*. Vol. número (*si escau*). Número (*si no és la primera*) d'ed. Ciutat de publicació: Editorial, any de publicació; p. primera pàgina-darrera pàgina. Nombre de vol. (Col·lecció; número dins la col·lecció; sèrie o altres subclassificacions, número) [altres dades i comentaris]
ISBN (*opcional*)

L'autor s'escriu amb lletres versaletes (o amb majúscules). Després del/s cognom/s, s'hi posa coma, i després de la/les inicial/s del/s nom/s, punt. Si hi ha més d'un autor, se separen amb punt i coma.

Si hi ha més de tres autors, cal citar els tres primers i afegir, entre claudàtors, *et al.*

Si no hi ha autor personal, es poden considerar autors els editors, *ed.*; compiladors, *comp.*; coordinadors, *coord.*; o directors, *dir.* Cal escriure'ls en lletra rodona i seguits de punt. També es pot fer servir l'expressió *a cura de*.

Normalment, però, els diccionaris i les enciclopèdies se citen pel títol.

Autor

Si s'esmenta el nom del traductor de l'obra, cal posar-lo després de l'autor, precedit de l'expressió *traduït per*.

Si en un volum publicat per una institució o persona jurídica no es fa esment de cap autor individual, s'ha de citar per l'entitat editora, perquè s'entén que assumeix la responsabilitat del volum i, per tant, el paper d'autor.

En aquest cas, si l'autoria coincideix amb els responsables de l'edició, hi ha la possibilitat de no repetir les dades de l'autoria en l'edició, tot i que la normativa ISO recomana de tornar-les a esmentar.

- VALLS, M. *Envel·liment i serveis socials*. Barcelona: Pòrtic; Institut de Treball Social i Serveis Socials, 1991.
- GIL, R. M.; BOADAS, J. *El Psiquiàtric de Salt: cent anys d'història*. Girona: Diputació de Girona, 1987. (Joaquim Botet i Sisó; 4)
- BALEÑA I ABADIA, P. *Els noms de lloc de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de la Presidència; Departament de Governació, 1989. (Població i Territori; 5)
- MARRÓN, A.; JIMÉNEZ, J.; ALIAGA, F. [et al.]. *El Sistema Nacional de Salut en la dècada del 2000: los escenarios finales de la reforma sanitaria*. Barcelona: SG, 1994.
- CASASSAS, O. dir. *Diccionari enciclopèdic de medicina*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana; Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears, 1990.
- *Diccionari de la llengua catalana*. 3a ed. act. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1993.
- SACKETT, D.; HAYNES, R. B.; TUGWELL, P. Traduït per F. Pérez Gallardo. *Epidemiología clínica: una ciencia básica para la medicina clínica*. Madrid: Díaz de Santos, 1985.
- ACADÈMIA DE CIÈNCIES MÈDIQUES DE CATALUNYA I DE BALEARS. *Vocabulari mèdic*. 3a ed. Barcelona: La Llar del Llibre, 1990.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE BENESTAR SOCIAL. *Disposicions sobre la vellesa*. Barcelona, 1992. (Drets dels Serveis Socials; 4)

Citacions *bibliogràfiques*

Quan en les dades d'autor o bé en les de responsable d'edició, hi figurin òrgans de l'Administració, cal citar tots els que s'hi especifiquin, de més general a més concret i s'han de separar amb punts i seguit.

Quan s'hagin de fer citacions en publicacions amb un àmbit de difusió internacional en les quals l'autor és una entitat de govern, hi ha la possibilitat de seguir la normativa ISO, citant primer el nom geogràfic (país, regió, ciutat...) i després el nom de la institució.

Cal utilitzar sempre la denominació completa dels organismes, excepte quan se sobreentengui: OMS, etc.

En el cas dels llibres de ponències i comunicacions dels congressos o altres reunions científiques, només cal esmentar el nom de la persona o de l'entitat responsable si en la portada de l'obra s'esmenta alguna responsabilitat d'autoria, sigui personal o corporativa.

Cal anotar el títol i el subtítol tal com apareixen en la coberta, amb majúscula inicial i la resta amb minúscules (excepte els noms propis i d'altres casos concrets) i en lletra cursiva (o subratllats). El subtítol, si n'hi ha, s'anota després de dos punts.

- GENERALITAT DE CATALUNYA. SERVEI CATALÀ DE LA SALUT. *Memòria d'activitat 1993*. Barcelona, 1994.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE SANITAT I SEGURETAT SOCIAL. *Ampliació del Pla de salut de Catalunya 1993-1995*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Servei Català de la Salut, 1994.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. SERVEI CATALÀ DE LA SALUT. REGIÓ SANITÀRIA LLEIDA. *Pla de salut de la Regió Sanitària Lleida 1993-1995*. Lleida, 1994.
- ANTOJA, F.; ALSINA, M. A. *Resultats de l'enquesta sobre mòduls d'extraccions perifèrics dependents dels serveis d'anàlisis clíniques d'assistència primària*. Badalona: Generalitat de Catalunya. Servei Català de la Salut. Regió Sanitària Barcelonès Nord i Maresme, 1993.
- CATALUNYA. GENERALITAT. SERVEI CATALÀ DE LA SALUT. INSTITUT DE DIAGNÒSTIC PER LA IMATGE. *Memòria d'activitat 1993*. Barcelona, 1994.
- ESPANYA. MINISTERIO DE SANIDAD Y CONSUMO. *Catálogo nacional de hospitales*. Madrid, 1992. [actualitzat el 31 de desembre de 1990]
- BARCELONA. AJUNTAMENT. ÀREA DE SALUT PÚBLICA. *Salut pública a Barcelona 1991-1994*. Barcelona, 1995.
- OMS. *Critères d'hygiène de l'environnement, 12: le bruit*. Ginebra, 1980.
- JUNTA DE ANDALUCÍA. SERVICIO ANDALUZ DE LA SALUD. *IV Congreso de la Sociedad Andaluza de Medicina Familiar y Comunitaria: libro de ponencias. Córdoba, 2-3-4 de mayo de 1991*. Sevilla, 1992.
- *Tretzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana: llibre de ponències. 10, 11 i 12 de novembre de 1988*. Barcelona: Tretzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, 1988.
- SOLÀ, J.; PUJOL, J. M. *Tractat de puntuació*. 2a ed. rev. Barcelona: Columna, 1989.
- CASASSAS, O.; RAMIS I CORIS, J. *Vocabulari de la prescripció: els mots i les locucions d'una recepta*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1991.

Títol

Citacions *bibliogràfiques*

S'ha de citar l'obra en l'idioma original; cal respectar l'ús que cada idioma fa de les majúscules.

Per esmentar el títol original d'una obra traduïda, cal fer-ho després del títol, entre claudàtors i en lletra rodona.

Si es dóna només la traducció del títol i no el títol original, s'escriu en cursiva i es pot esmentar entre parèntesis la llengua original. En general, això es fa quan es parteix de llengües amb alfabet diferents del llatí. Si la citació no aclareix la llengua de l'obra, es pot indicar opcionalment entre parèntesis.

S'expressa en números ordinals (en xifres) i en la llengua de l'obra on se cita. Només cal esmentar-la si és la segona o posteriors, mai la primera. Abreviatures més usuals:

ed. augm. edició augmentada
ed. cor. edició corregida
ed. rev. edició revisada
2a ed., 3a ed. segona edició...

Edició

Cal anotar el lloc, l'editorial i l'any separats pels signes de puntuació com en l'exemple. Les mencions *editorial*, *edicions*, *SL*, *SA* i *cia.* s'han de suprimir sempre que no formin part del nom. Els topònims i les altres dades s'han d'escriure en la llengua de l'obra on se cita, és a dir, si l'obra és en català, els escrivim en català.

Els noms de les editorials no es poden traduir.

En el cas de les coedicions, s'han de separar les diverses editorials amb punt i coma.

Es pot afegir la data de la primera edició entre claudàtors després de la data, quan citem una edició posterior.

Publicació

Si una obra consta de diversos volums publicats en anys diferents, cal donar la referència de l'interval de temps.

• DIRICHET, G. L.; LABRYGA, F.; POELZIG, P. [et al.]. *Krankenhausbau: Maßkoordination, Entwurfsstrategie, Anwendungsbeispiele*. Stuttgart: Alexander Kock, 1980.

• LIPTON, M. A.; DI MASCIO, A.; KILLAM, K. F. *Psicofarmacología: a los treinta años de progreso* [Psychopharmacology: A Generation of Progress]. Barcelona: Espaxs, 1982.

• ELYTIS, O. *Carta a Andreas Empíric* (en grec). 2a ed. Atenes: Ypsilon, 1980. (Ypsicàminos; 5)

• ROZMAN, C. dir. *Medicina interna* (en castellà). 12a ed. Barcelona: Doyma, 1992.

• THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS. *The Chicago Manual of Style*. 13a ed. rev. Chicago, 1982.

• REYNOLDS, E. F. ed. *Martindale: The Extra Pharmacopeia* 29a ed. Londres: The Pharmaceutical Press, 1989.

• SANTACANA I GASSULL, A. *Lèxic bàsic de la visita mèdica*. Barcelona: Associació Professional d'Informadors Tècnics Sanitaris, 1990.

• KLEIN, R. *The politics of the National Health Service*. Nova York: Logman, 1983.

• PIRUMOVA, N. M. *El moviment liberal zemstvo: les arrels socials i l'evolució a la primeria del segle XX* (en rus). Moscou: Izdatel'stvo "Nauka", 1977.

• COROMINA, E. *El 9 Nou: manual de redacció i estil* 3a ed. Vic: Diputació de Barcelona; Premsa d'Osona; Eumo Editorial, 1993.

• REYNOLDS, E. F. ed. *Martindale: The Extra Pharmacopeia* 29a ed. Londres: The Pharmaceutical Press, 1989 [1883].

• BOWER, G. H. ed. *The psychology of learning and motivation*. Nova York: Academic Press, 1966-1976. 10 vol.

Citacions *bibliogràfiques*

Si hi ha dades que no se sap del cert que figurin en el llibre, s'han de posar entre claudàtors.

Les abreviatures més usuals, quan hi ha dades del tot desconegudes, són:

- s. a. *sine anno*, sense any
- s. l. *sine loco*, sense lloc
- s. n. *sine nomine*, sense editorial
- s. d. *sine data*, si no hi ha lloc d'edició ni data

Si està en fase de publicació, cal esmentar-ho al final. Es pot expressar amb les paraules *en premsa* o *pròximament*, entre claudàtors.

- SERVEI MUNICIPAL DE CATALÀ. *Vocabulari sanitari pràctic*. [Manresa]: Ajuntament de Manresa; Generalitat de Catalunya. Direcció General de Política Lingüística, [1989].

- W. M. BLOSS, SA. *Glossari Bloss: breu recull terminològic d'oftalmologia*. S. l., [1993].

- BADA, J. L. *Medicina tropical*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. [en premsa]

En el cas que només s'hagi consultat un volum determinat d'una obra, s'ha de fer constar, després del títol. D'altra banda, si l'obra consta de més d'un volum, s'ha d'anotar, darrere l'any, el nombre de volums seguit de l'abreviatura *vol.*

- CABALLERO I ORTIZ, F. dir. *Àrea bàsica de salut: apunts pràctics*. Vol. 3. Barcelona: Consell de Col·legis de Diplomats en Infermeria de Catalunya; Col·legi Oficial de Diplomats en Infermeria de Barcelona, 1994.

- *Gran Enciclopèdia Catalana*. 2a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1986-1993. 25 vol.

Volum

Per esmentar les pàgines, cal fer-ho, després d'un punt i coma seguit de l'abreviatura *p.*, amb el número de la primera i l'última, i amb totes les xifres.

- LAPORTE, J. "Pròleg". A: GOL I GURINA, J.; DE MIGUEL, J. M.; REVENTÓS, J. [et al.]. *La sanitat dels Països Catalans*. Barcelona: Edicions 62, 1978; p. 7-10. (Llibres a l'Abast; 138)

Pàgines

És opcional citar la col·lecció. Si es posa, cal anotar, després del punt final i entre parèntesis, el títol (amb majúscules inicials) i la numeració de la col·lecció. Els mots *col·lecció* i *sèrie* s'han de suprimir si no formen part del nom. La indicació de la numeració s'anota en xifres aràbigues, després d'un punt i coma.

- FUNDACIÓ BARCELONA; TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Diccionari d'anatomia*. Barcelona: Fundació Barcelona, 1993. (Diccionaris terminològics)

- RUBIÉS, J.; JOVEN, J. *Hiperlipoproteïnèmies*. Barcelona: Doyma, 1992. (Monografies Mèdiques de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears; 4)

- CASASSAS, O.; RAMIS I CORIS, J. *Els mots de la dermatologia, a flor de pell*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1994. (Reculls Lexicogràfics Berenguer Sarriera; 5)

Col·lecció

Si hi ha una classificació menor per sota de la col·lecció, cal escriure-la (amb majúscules) després del número, si n'hi ha, de la col·lecció seguit de punt i coma, sense esmentar el nom genèric (*sèrie*, etc). El número, cal citar-lo després d'una coma.

- GENERALITAT DE CATALUNYA. SERVEI CATALÀ DE LA SALUT. *Registre de malalts renals de Catalunya, 1984-1993*. Barcelona, 1994. (Activitat Sanitària; Registre de Malalts Renals, 1)

Citacions *bibliogràfiques*

Altres dades i comentaris

Totes les dades addicionals que es vulguin expressar, cal afegir-les al final, entre claudàtors. El text de dins els claudàtors s'ha de començar amb minúscula.

- GENERALITAT DE CATALUNYA. SERVEI CATALÀ DE LA SALUT. *Manual bàsic de senyalització del Servei Català de la Salut*. Barcelona, 1995. [autoedició]
- VALLÈS, E. *L'Hospital Clínic de Barcelona: ahir i avui*. Barcelona: Hospital Clínic i Provincial, 1980. [edició bilingüe]
- SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA. *Informe al Parlament, 1992*. Barcelona, 1993. [rústica]

Número normalitzat

És opcional assenyalar el número normalitzat en totes les publicacions que el tinguin. Si se cita, cal fer-ho al final de tot, després d'un punt i a part.

- GENERALITAT DE CATALUNYA; GENERALITAT VALENCIANA; GOVERN D'ANDORRA; GOVERN BALEAR. *Classificació internacional de malalties, 9a revisió, modificació clínica (CIM-9-MC)*. Vol. 2. 2a ed. Barcelona, 1993. ISBN 84-393-2353-0

Part o capítol d'una monografia. S'esmenta el nom de la part o del capítol en rodona i entre cometes. Després de punt, s'introdueix la monografia amb A:

- TUSÓN, A. "El comportament lingüístic: l'anàlisi conversacional". A: BASTARDAS, A.; SOLER, J. ed. *Sociolingüística i llengua catalana*. Barcelona: Empúries, 1988.

Si és una comunicació o una ponència que ha estat publicada en un llibre, es tracta igual que com si fos un capítol.

- VEIGA, A. "Fecundació *in vitro*". A: *Tretzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana: llibre de ponències. 10, 11 i 12 de novembre de 1988*. Barcelona: Tretzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, 1988; p. 115-121.

Normes: instruccions, reglaments i altres.

- GENERALITAT DE CATALUNYA. SERVEI CATALÀ DE LA SALUT. *Instrucció 04/95. Rescabament de despeses per assistència sanitària aliena al sistema sanitari públic*. Barcelona, 1995.
- BRITISH STANDARDS INSTITUTION. *Guidelines for the establishment and development of monolingual thesauri. BS 5723*. Londres, 1987.

Tesi publicada.

- BREWDA, L. A. *A semantically- Based Verb Balance Analysis of Old Saxon*. Tesi presentada a la Univ. de Princeton, 1981. Bonn: UMI, 1982.

Documents no publicats. El títol d'un text no publicat s'escriu en rodona i entre cometes. També s'ha de citar el lloc on es pot trobar i, si pot ser, la data del document. No cal posar-hi *no publicat*.

- GENERALITAT DE CATALUNYA. SERVEI CATALÀ DE LA SALUT. "Criteris comuns mínims per al protocol de detecció i seguiment de la hipertensió arterial". Barcelona: Servei Català de la Salut. Àrea Sanitària, 1994.

Altres exemples

Tesi no publicada. Es tracta de la mateixa manera que un document no publicat.

- VIDAL, C. "Supervivència dels malalts en tractament substitutiu renal a Catalunya (1984-1988): anàlisi de la influència dels factors pronòstics, dels malalts i dels tractaments". Barcelona, 1991. [tesi doctoral]

Citacions *bibliogràfiques*

Comunicacions, ponències i conferències que no han estat publicades.

- BATLLORI, C.; CAIRÓ, S.; CARRERAS, L. [et al.]. "Opinió dels farmacèutics d'oficina de farmàcia sobre diferents aspectes de la utilització dels medicaments". Comunicació presentada a la VI Jornada sobre Utilització de Medicaments en l'Atenció Primària. L'Hospitalet de Llobregat, 3 de març de 1995.

Enregistraments audiovisuals.

- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE SANITAT I SEGURETAT SOCIAL. *Com viure amb la hipertensió*. [Barcelona], 1994. (Programa d'Educació Sanitària) [videocasset]

Enregistrament sonors. S'hi ha d'afegir el número de catàleg al final.

- UMPAH-PAH. *Bordell*. Madrid: BMG Ariola, 1994. [CD] 7432121473 2

Pel·lícules cinematogràfiques. Habitualment se citen directament pel títol, excepte si s'hi vol remarcar una responsabilitat directa.

- *Expedició catalanonepalesa al Cho Oyu 8.201 m*. Dir. Jordi Pons. Barcelona: l'autor, 1985. [pel·lícula cinematogràfica]

Programes de ràdio o televisió. En principi no se'n pot indicar el suport, ja que van existir oficialment en el moment en què es van emetre.

- "La hipertensió". *Curar-se en salut*. TV3, Televisió de Catalunya, 16 de març de 1991.

Cartells, tríptics, opuscles.

- GENERALITAT DE CATALUNYA. SERVEI CATALÀ DE LA SALUT. *Catàleg lingüístic*. Barcelona, 1995. [tríptic]

Programes, fitxers informàtics i altres obres en suport electrònic.

- CONSELL DELS IL·LUSTRES COL·LEGIS D'ADVOCATS DE CATALUNYA. COMISSIÓ DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA I SERVEI LINGÜÍSTIC. *Formulari jurídic.1* disquet 3½ + carpeta de fitxes amb els models. Barcelona: Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya; Generalitat de Catalunya; Consorci per a la Normalització Lingüística; Colex Data, 1994. [carpeta de fitxes i fitxer informàtic en suport disquet]

- GENERALITAT DE CATALUNYA. SERVEI CATALÀ DE LA SALUT. *Manual electrònic de llengua a sanitat (MELSA)*. Barcelona: INCYTA, 1998. [CD-ROM]

- CENTRE HOSPITALARI UNITAT CORONÀRIA DE MANRESA FUNDACIÓ PRIVADA. *Servei de radiodiagnòstic* <http://www.minorisa.es/chicm/>, juliol de 1997.

Mapes.

- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE POLÍTICA TERRITORIAL I OBRES PÚBLIQUES. INSTITUT CARTOGRÀFIC DE CATALUNYA. *Àrees bàsiques de salut: Catalunya 1991*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1991. [mapa]

Catàlegs comercials i catàlegs en general. Sovint no tenen ni autor ni peu d'impremta visibles. Caldria mirar de tractar-los, sempre que fos possible, com a monografies. Es poden citar pel nom de la firma i extreure les dades del lloc i data del Dipòsit Legal, si n'hi ha.

- SCHWAN-STABILO. *Catàloga* [S. l.]: [s. n.], [197-?].
- KANGUROS. *Servicio directo a empresas*. [S. l.]: [s. n.], [1995]. [catàleg comercial]

Citacions *bibliogràfiques*

Elements de la citació bibliogràfica de les publicacions periòdiques segons la normativa ISO

AUTOR(S). "Títol de l'article". *Nom de la publicació periòdica* [Ciutat de publicació] Vol. número, (data), número de la publicació; p. primera pàgina-darrera pàgina. [altres dades i comentaris]
ISSN (*opcional*)

Autor

En general, cal seguir els criteris establerts per a les monografies.

Si l'article expressa l'opinió d'un organisme o institució, es pot citar igual que en les monografies.

- GARCÍA VICENTE, J. A. "La utilització de fàrmacs antidepressius". *Butlletí d'Informació i Actualització Terapèutica* [Girona] (1994), núm. 7; p. 2-6.
- COL·LEGI OFICIAL DE METGES DE BARCELONA. CENTRE D'ESTUDIS COL·LEGIALS. "Concepte i finalitat de la història clínica". *Quaderns de la Bona Praxi* [Barcelona] (jul. 1994), núm. 4; p. 4-7.

Títol

Els títols dels articles s'escriuen en lletra rodona i entre cometes.

Els títols de les publicacions s'escriuen en cursiva, sense cometes i després de punt i seguit. Cal escriure tots els noms i els adjectius amb majúscula inicial.

Cal citar els títols escrits en altres llengües aplicant les convencions que corresponguin, també en l'ús de la majúscula.

Es pot citar una publicació periòdica sense esmentar-ne cap article. Entre parèntesis, cal posar la periodicitat.

- ARGENTE, M. "Les reformes del sistema de finançament de la sanitat". *Fulls Econòmics del Sistema Sanitari* (jul.-set. 1994), núm. 23; p. 9-12.
- VALLÈS, J. "Utilització racional de l'aciclovir". *Butlletí d'Actualització Farmacèutica* [Barcelona] (set. 1994), núm. 12; p. 1-2.
- GLANZ, J. "How Quasars Make Heavy Metal". *Science* Vol. 269, (21 jul. 1995), núm. 5222; p. 273-274.
- *Salut Catalunya* [Barcelona] Vol. 9, (abr.-juny 1995), núm. 2. (bimestral)

Ciutat

És optatiu posar entre claudàtors la ciutat on s'edita la publicació. Quan siguin publicacions d'àmbit reduït o quan en el títol no en quedi clara la procedència, és recomanable esmentar-la.

- NIUBO, J. I. "Tractament de l'enuresi". *Butlletí Informació Farmacoterapèutica* [Tortosa] (des. 1994), núm. 3; p. 1-3.

Volum

El volum s'expressa després del títol, o de la ciutat, si n'hi ha. L'abreviatura és *vol.* Normalment, s'esmenta en xifres romanes; però també se'n poden usar d'altres.

- THE ROYAL MARSDEN HOSPITAL BONE-MARROW TRANSPLANTATION TEAM. "Failure of syngeneic bone-marrow graft without preconditioning in post-hepatitis marrow aplasia". *Lancet* Vol. 2, (1977); p. 742-744.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE SANITAT I SEGURETAT SOCIAL. SERVEI D'INFORMACIÓ I ESTUDIS. "La mortalitat per sida a Catalunya, 1984-1993". *Butlletí Epidemiològic de Catalunya* Vol. XVI, (abr. 1995), núm. 4; p. 49-52.

Citacions *bibliogràfiques*

Data

La data ha d'anar entre parèntesis, després del volum, si n'hi ha. Els dies, si escauen, i els anys en xifres; el mes, si escau, també, abreujat en lletres.

- DALE, D. C. "Where now for colony-stimulating factors?". *Lancet* Vol. 346, (15 jul. 1995), núm. 8968; p. 135-136.

Número

El número de l'exemplar ha d'anar després de la data i precedit de coma. Cal escriure l'abreviatura *núm.*

- "III Congrés Dret i Salut". *Papers d'Informació Jurídica* [Barcelona] (31 gen. 1995), núm. 9.

Pàgines

Les pàgines de l'article s'esmenten després del número de l'exemplar o, si no n'hi ha, de la data, introduïdes per un punt i coma, precedides de l'abreviatura *p.* i separades per un guió.

- FERNÁNDEZ, R. "V Congrés Català de Qualitat". *Fulls Econòmics del Sistema Sanitari* (jul.-set. 1994), núm. 23; p. 31-32.

Altres dades i comentaris

Les dades complementàries i els comentaris que s'hagin de fer a la citació bibliogràfica, cal posar-los al final i entre claudàtors.

- FORMENT, E. "La dignitat personal de la gent gran". *Infermeria Geriàtrica i Gerontològica* [Barcelona] (oct. 1994), núm. 12; p. 22-24. [ponència presentada en el VI Seminari d'Atenció a la Vellesa de l'Associació Catalana d'Infermeria Geriàtrica i Gerontològica]
- COMITÉ OMS/FIMS SUR L'ACTIVITÉ PHYSIQUE ET LA SANTÉ. "Exercice physique et santé". *Bulletin de l'Organisation Mondiale de la Santé* [Ginebra] Vol. 73, (1995), núm. 3; p. 281-282. [butlletí bilingüe francès-anglès]

Número normalitzat

El número normalitzat és opcional.

- NEGRETE, A.; VALLS I PECH, P. "Programa d'atenció domiciliària de Santa Coloma de Gramenet". *BNM: revista de la Regió Sanitària Barcelonès Nord i Maresme* [Badalona] (jul. 1994), núm. 10; p. 14-15.
ISSN 1134-3524

Altres exemples

Article de diari.

- FERNÁNDEZ-REAL, J. M. "L'acció de la insulina en la diabetis". *Diari de Girona* (16 abr. 1995); p. 10.

- DURAN, X. "Entrevista amb Xavier Bellés". *Medi Ambient: Tecnologia i Cultura* [Barcelona] (juny 1992), núm. 12; p. 40-47.

Les normes publicades es tracten com a articles d'una publicació periòdica.

- "Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya". *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (30 jul. 1990), núm. 1324; p. 3660-3673.

- "Ley 14/1985, de 25 de abril, general de sanidad". *Boletín Oficial del Estado* (20 abr. 1986), núm. 102; p. 15207-15224.

Citacions *bibliogràfiques* (*Vancouver*)

Elements de la citació bibliogràfica segons les recomanacions de Vancouver

Els elements per citar publicacions periòdiques –i, com veurem més endavant, les monografies– segons les recomanacions de Vancouver, han estat extrets i adaptats a partir dels exemples que hi ha en l'article que recull la bibliografia.

Autor(s). Títol de l'article [comentari]. Publicació periòdica (*amb el títol abreujat, segons l'Index Medicus o l'ISSN, si escau*) data; volum (número suplement part): pàgina inicial-pàgina final.

Article estàndard de revista. Cal esmentar tots els autors, separats per comes, sense punt darrere la inicial; si el nombre és superior a sis, cal escriure els sis primers i anotar-hi *et al.*

Com una opció, si la revista manté una paginació consecutiva en un volum, es pot ometre el mes i el número de l'exemplar. Només cal posar la/les xifra/es que canviïn.

Autor col·lectiu.

No s'esmenta l'autor.

Volum amb suplement.

Número amb suplement.

**Articles
a publicacions
periòdiques**

Volum amb part.

Número amb part.

Número sense volum.

- García Vicente JA. La utilització de fàrmacs antidepressius. *Butll Infor i Act Terapèutica* 1994; (7): 2-6.
- You CH, Lee KY, Chey RY, Menguy R. Electrogastrographic study of patients with unexplained nausea, bloating and vomiting. *Gastroenterology* 1980 ag.; 79 (2): 311-4.
- You CH, Lee KY, Chey RY, Menguy R. Electrogastrographic study of patients with unexplained nausea, bloating and vomiting. *Gastroenterology* 1980; 79: 311-4.
- Goate AM, Haynes AR, Owen MJ, Farrall M, James LA, Lai LY et al. Predisposing locus for Alzheimer's disease on chromosome 21. *Lancet* 1989; 1: 352-5.
- The Royal Marsden Hospital Bone-marrow Transplantation Team. Failure of syngeneic bone-marrow graft without preconditioning in post-hepatitis marrow aplasia. *Lancet* 1977; 2: 742-4.
- Generalitat de Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social. Servei d'Informació i Estudis. La mortalitat per sida a Catalunya, 1984-1993. *Butlletí Epidemiològic de Catalunya*; XVI (4): 49-52.
- Coffee drinking and cancer of the pancreas [editorial]. *BMJ* 1981; 283: 628.
- Magni F, Rossoni G, Berti F. BN-52021 protects guinea-pigs from heart anaphylaxis. *Pharmacol Res Commun* 1988; 20 supl. 5: 75-8.
- Gardos G, Cole JO, Haskell D, Marby D, Paine SS, Moore P. The natural history of tardive dyskinesia. *J Clin Psychopharmacol* 1988; 8 (4 supl.): 31S-37S.
- Hanly C. Metaphysics and innateness: a psychoanalytic perspective. *Int J Psychoanal* 1988; 69 (part 3): 389-99.
- Edwards L, Meyskens F, Levine N. Effect of oral isotretinoin on dysplastic nevi. *J Am Acad Dermatol* 1989; 20 (2 part 1): 257-60.
- Baumeister AA. Origins and control of stereotyped movements. *Monogr AM Assoc Ment Defic* 1978; (3): 353-84.

Citacions *bibliogràfiques* (*Vancouver*)

Sense número ni volum.

- Danoek K. Skiing in and through the history of medicine. Nord Medicinhist Arsb 1982; 86-100.

Indicació del tipus d'article, si cal: cartes, resums, articles que contenen retracció, articles amb comentaris, articles amb fe d'errates publicades, etc.

- Spargo PM, Manners JM. DDAVP and open heart surgery [carta]. Anaesthesia 1989; 44: 363-4.
- Fuhrman SA, Joiner KA. Binding of the third component of complement C3 by Toxoplasma gondii [resum]. Clin Res 1987; 35: 475 A.
- Shishido A. Retraction notice: effect of platinum compounds on murine lymphocyte mitogenesis [retractació d'Alsabti EA, Ghalib ON, Salem MH. A: Jpn J Med Sci Biol 1979; 32: 53-65]. Jpn J Med Sci Biol 1980; 33: 235-7.

Disposicions legals publicades.

- Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya 1990; (1324): 3660-73.

Article d'un diari.

- Rensberger B, Specter B. CFCs may be destroyed by natural process. The Washington Post 1989 ag. 7; secc. A: 2 (col. 5).

L'ordre dels elements en la citació bibliogràfica de llibres i altres monografies segons les recomanacions de Vancouver no difereix gaire dels criteris generals de l'ISO exposats abans. En canvi, sí que s'apliquen diferentment els recursos tipogràfics (cursiva, cometes...), perquè, amb les recomanacions de Vancouver, no s'usen.

Autor(s), compilador com a autor.

- Colson JH, Armour WJ. Sports injuries and their treatment. 2a ed. rev. Londres: S Paul, 1986.
- Valls M. Envel·liment i serveis socials. Barcelona: Pòrtic. Institut de Treball Social i Serveis Socials, 1991.

Editor(s), compilador com a autor.

- Diener HC, Wilkinson M, editors. Drug-induced headache. Nova York: Springer-Verlag, 1988.

Organisme com a autor i entitat que ho publica.

- Virginia Law Foundation. The medical and legal implications of AIDS. Charlottesville: The Foundation, 1987.
- Generalitat de Catalunya. Servei Català de la Salut. Memòria d'activitat 1993. Barcelona: Servei Català de la Salut, 1994.

Capítols de llibres.

- Weinstein L, Swartz MN. Pathologic properties of invading microorganisms. A: Sodeman WA Jr, Sodeman WA, editors. Pathologic physiology: mechanisms of disease. Filadèlfia: Saunders, 1974: 457-72.

**Llibres,
monografies
i altres
materials
publicats**

Citacions *bibliogràfiques* (*Vancouver*)

- Actes de conferències, ponències i comunicacions presentades a congressos i altres reunions científiques, que han estat publicades.
- Vivian VL, editor. Child abuse and neglect: a medical community response. Proceedings of First AMA National Conference on Child Abuse and Neglect; 1984 Mar 30-31; Chicago. Chicago: American Medical Association, 1985.
 - Tretzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana: llibre de ponències; 10, 11 i 12 de novembre de 1988. Barcelona: Tretzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, 1988.
- Conferències publicades.
- Clèries M, Vela E, Renal Patients Registry Committee. Influence of age and sex in developing end-stage renal failure (ERSF): Catalonia 1984-1993. A: International Society of Nephrology. Abstracts themes and topic sessions. XIIIth International Congress of Nephrology; 1985 jul. 2-5; Madrid. [S. l.]: [s. n.], 1995: 457.
 - Corbinos RA, Tur M. El Servei d'Autoaprenentatge de Llengua Catalana: una eina innovadora. Conferència presentada a la I Jornada de Normalització Lingüística en l'Àmbit de la Sanitat; 1995 gen. 31; l'Hospitalet de Llobregat.
- Comunicacions, conferències, etc. no publicades (tot i que el document inicial de Vancouver no ho preveu).
- Akutsu T. Total heart replacement device. Bethesda (MD): National Institutes of Health. National Heart and Lung Institute; 1974 Apr.. Núm. d'informe: NIH-NHLI-69-2185-4.
- Informes científics i tècnics.
- Youssef NM. School adjustment of children with congenital heart disease [tesi doctoral]. Pittsburgh (PA): Univ. de Pittsburgh, 1988.
- Tesis publicades.
- AIDS Epidemic: the physician's role [videocasset]. Cleveland (OH): Academy of Medicine of Cleveland, 1987.
- Audiovisuals.
- Renal system [programa informàtic]. Versió MS-DOS. Edwardsville (KS): Medi-Slm, 1988.
- Arxius d'ordinador.
- Instrucció 04/95 sobre rescabament de despeses per assistència sanitària aliena al sistema sanitari públic. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Servei Català de la Salut, 1995.
- Normes: instruccions, reglaments i altres.
- Scotland [mapa topogràfic]. Washington: National Geographic Society (US), 1981.
- Mapes.
- Ectasia. Dorland's illustrated medical dictionary. 27a ed. Filadèlfia: Saunders, 1988: 527.
- Diccionaris i referències similars.
- The Winter's Tale: acte 5, escena 1, línies 13-16. The complet works of William Shakespeare. Londres: Rex, 1973.
- Materials clàssics.
- Lillywhite HB, Donald JA. Pulmonary blood flow regulation in an aquatic snake. Science. En premsa.
- Materials en premsa.